

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1833. 2. Juhni.

22tra lappa.

Taunas sinnaš.

No Rihges. Mums saweem laffitajeem wehl ja-istabsta, kà muhsu mihtajs, augsti zeenigs Keisers tahs diwas deenas tē pee mums dsihwoja. — Dirmā deenā us wakkaru pulksten' septin wiensch ar general-gubernatoru kōhpā no pils papreeksch brauze us spittateem un sawus newesselus kaxxa-wihrus tur apraudsija. Arri tahs basnizas un wišsus nammus turpatt pahrluhkōjis, wiensch teize, ka tohti effoht ar meeru, kad newesselus arween tā tihri un brangi apkohptu. No tur-venes wiensch brauze us to nabbagu-nammu, kas taggad ahr-Rihgā un ko fauz Niklai-stipti, un arri tur, wišsu pahrraudsijis, preezajahs pahrlu glichtumu un labbu kōhpschanu. Pehz wehl apskattijees daschu ahr-Rihges puffi, wiensch fazzija, winnam labbi patihkōht, ka to Wehrmanna-dahrsu taggad wehl leelaku un sinufaku effoht taifijuschi. Pulksten' dewin wiensch zaur Kahrls-wahrteem nahze atpakkat us pilli. — Dhēras deenas rihtā wiensch pilli paschā no general-gubernatora un kammandanta rohkahm fanehme tahs sinnu-grahmatas pahrlu wišsu, kas pagahjuschu deenu tē bija notizzis, un pulksten' desmit wiensch jahje us to leelu platfchu starp pilssehtas un Pehterburges ahr-Rihges un tur desmit pulkus saldatu pahrraudsija, ar kuxxu rihsoschanu wiensch tohti bija ar meeru. No tur-venes wiensch atpakkat nahze pilli un tur ar augsteem generaleem, teefas-kungeem un zitteem leelkungeem labbu laizinu farunnajahs. Pehz wiensch brauze us zikkadelli un tur apraudsija tohs kaxxa-skohlneekus un winnu skohlu, tahs weetas, fur tee leeli schaujami gabbali, un to nammu, fur wišsi zitti kaxxa-rihki tohp glabbati. Tad wiensch zaur teem jauneem zikkadelles-wahrteem brauze pahrlu Daugawu us Tohrna-kalna puffi, tur to skansti pahrluhkōht. Atpakkat braukdams wiensch pee ta jauna muitas-namma iskahpe no ratteem, scho leelu nammu apskattijahs un kahjahm atpakkat nahze us pilli, fur wiensch pulksten' 4 meelastu

baudija, us fo arri tee augstaki generali un teefas-kungi bija aizinahiti. Us wakkaru pulksten' 9 winsch Rihges kohnmanneem wehl leelu gohdu parahdija, eedams us to Schwarzenheipter-nammu, fur tee ar sawahm gaspaschahm un meitahm lusteschanas deht bija fanahkuschy un arri zittus fungus no augstakas fahrtas saluhguschy. Zè augsti zeenigs Keisers diwas stundas palikke un tad atpakkat brauze us pilli. — Treschu deenu winsch preeksch pussdeenas atkal us to leelu platschu tohs saldatus likke rihkoht un pehz pussdeenas aisbrauze us Kehweli. — Weenâ gabbalâ, kamehr winsch pee mums bija, laudis leelâ pulkâ stahweja preeksch pils, gribbedami sawu mihtu Keiseru redseht, kad woi isbrauze, woi atkal nahze mahjâs, un fur tif winsch rahdijahs, tur bija leels preeks un lihgsfiba. Wisswairak dauds nabbageem winsch schoreis sawu schehligu firidi parahdijis; tapehz mehswissi luhdsam pahwinnu: "Deews! pawaddi schehligi muhsu mihtu waldineeku us wisseem winna zelleem; atweegli ni winnam tahs gruhtas puhles, fo winsch tif labbpraht saweem tuhktostsch reis tuhktostscheem appakschneekeem par laimi un tew par patifschanu usnemm, un atmakfa winnam to mihlestitibu un laipnibu, ar fo winsch pahwinnu pascheem teem wissmasakeem gahda."

No Pehterburges. Muhsu augsti zeenigs Keisers jau preeksch 4 gadd deem pawehleja, lai tee laudis, kas woi sawas pabrikes kahdas prezzes leef sa-taisht woi paschi taifa, — ja gribb tahs labbi pahrdohht — prohwees no tahm suhta us Pehterburgi, ka tur wissas kohnpâ kahdâ leelâ nammâ warr salikt un fur atkal tee laudis, kas gribb pirkt, tahs warr apskattitees un dabbuht sinnaht, fur tahs pahrdohdamas. Pirmâ gaddâ, tas bija tanni 1829tâ, tiklai 4030 prohwees no 326 pabrikehm un ammatneekeem tikke suhtitas. Bet schinnî gaddâ jau no wissahm Kreewu semmes pusschehm tahdas sanahze, jo 616 pabrikes un ammatneeki bija suhtijuschy 9326 prezzu prohwees, kas eeksch aston leelahm brangahm istabahm bija isliktas par skattifschanu. Zur nu bija fo skattitees: wisswiffadas leetas un prezzes, fo tif jau Kreewu semmê proht taisht, leetas no selta, sudraba un dselses, no linneem un kannepehm, zindi un zeppures, galbi un krehpli u. t. j. p. — Stary tahm leetahm, fo schinnî gaddâ pirmureis' tur rahdija, tif weena pascha no muhsu pusses bija, prohti: itt smalki un plahni wadmali, fo sawz Kamlot un Merino, no Uffelkus kunga pabrikes pee Rihges. — Dats Keisers nahze 13tâ Mei tahs prezzes wissas apskattitees un pahwinnu to leelu pulku tif preezajahs, ka wissus fungus un laudis, kam tur pee tahm leetahm kahda dalka bija, aizinaja,

lai to deenu pee wiinna nahfoht us meelastu. Ak taru laipnigu un schehligu prah-
tu! — Un kad nu wiffi tee 500 wihri, baggati leelkungi un kohpmanni, nabbagi
birgeri un ammatneeki weenprahtigi Keisera pikki kohpâ bija un lihds ar wiinnu
paschu, ar Keiserenni un wiffeem Keisera raddeem pee wiinna galda sehdeja, tad
katram firds gribbeja kahpt pa mutti ahra un preezas affaras birre no wiffahm
azzim. Kad nu wiffi bija paehduschi, tad Keisers zehlahs no sawas weetas un
glahsi wihna turredams rohka, us saweem weeseem fazzija: "lai dsihwo wiffi,
kas peepalihds muhsu walsti aplaimoht!" — Un kad nu wiffi no galda bija zehlu-
schees, tad Keisers zittâ istabâ winneem tohs jaunus leelwirustus un to wiffjau-
naku leelwirsteni rahdija, ar leelu preeku fazzidams: "schee irr manni behrni!" —
Winsch, tas Kungs pahr 60 tuhstohsch reis tuhstohsch laudim un to wiffleela-
ku walsti pasaulê, winsch, ne mas ne buhdams lepns, pats saweem appaschnee-
keem sawus behrnus rahdija un laipnigi ar paschu to wiffmasaku ammatneeku sa-
runnajahs. — Tahs 1ztas Mei tee lautini wiffu muhschu peeminnehs, kurreem
schis gohds gaddijahs, un tee wehl saweem behrnu behrneem stabstihs, kahdus
mihligus un laipnigus wahr dus wiinni to deenu no Keisera muttes effoht dsirdejuschi.

No Karkowes pilssehtas, kas Guddu walsti dsikâ Kreewu semmê ta
wiffleelaka. Tanni zeemâ, kas pee schahs pilssehtas peederr, to nakti, Stai April
nahfoht, weena fainneeje ugguni uskuhrusi, to laikam labbi ne nokohpe, jo win-
nas nams drihs nehmahs degt un wiinna lihds ar saweem behrneem un faini tur-
patt breefmigi neplihke ugguni. Det no wiinnas mahjahm zaur to stipru wehju
leesmas ar tik leelu warru arri apkahrt mettahs, ka diwas stundas wehl ne bija
pagahjuschas, kad jau 55 mahjas ar wiffahm sawahm ehkahm bija pohstâ, un
ka drihs ar wiffu zeemu buhtu bijis pagallam, ja ar Deewa palihgu ne buhtu
isdewees tik ahtri dsehst.

No Enlenderu semmes. Preeksch pahri neddelahm no turrenes fuggis
gahje us Ameriku, kas tik ar kartuppekeem bija peelahdehts. Pahr to gan katram
zilwekam tohti ja - brijnojahs, kas sinn, ka preeksch 247 gaddeem tas fugga kapteins,
ko sauze: Spranzis Drachke, no paschas Amerikas tohs wiffpirmus kartuppelus wed-
de us Enlenderu semmi, no kurrenes arri tahm zittahm semmehm un walstim schee
fimekligi semmes augli nahje.

No Lisbonnes pilssehtas, Portugihseru semmê. (13. April). Zur
taggad Kohlera-sehrga breefmigi plohsahs un wiffwairak nabbageem uskriht, swei-

Handwritten signature

neekeem un flimneekeem spittalbs. Eihds schai deenai waldischana wehl ne ko preeksch wahjneekeem naw sagahdajis.

Kristigs jauneklis lai sawa dsimschanas; deenâ ta dseed:

- Melb. Nu tohpi lihgsma dseed' un deij'.
1. Tew, Deews un Kungs tahs muhschibas,
 Kas wiffas leetas raddi,
 Es atnessu pateizibas,
 Ra mihligi man waddi.
Tee gaddi, kas aistezeja,
Man flaidri to parahdija,
Ka tu man schehligs biji.
  2. Pirms es tew peeluhgt paspehju,
 Jau man par fargu biji;
 Kad mahtes flehpi gulleju,
Man preeku fataifiji.
 Gohds tew, tu Wissuwarrenajs!
 Tew, wiffas pasaul's Walditajs,
 Es flaweju schai deenâ.
  3. No paschas pirmas behrnibas
 Tu gahdatajs man effi;
 Un kad arr' wehtras plohsfijahs,
 Tu man us rohsham neffi;
 Tu dewi gohda - wezjakus,
 Man nespehjneekam glahbejus;
 Gohds tewim, Debbes - Tehriht!
  4. Jums, manneem mihsteem wezzakeem,
 Es pateizibu dohdu;
 Jums, mihsteem zekka - waddoneem,
 Kas waddijeet us gohdu,
 Kas daschu fuhru likteni
Gan mannis deht pahrzeetufchi,
Jums wehlu preek' un laimi!
  5. Tee gaddi mannas jaunibas
 Gan jauki man aigahje,
 Kaut arri daschâs deeninâs
 Man behdu tumshums flahje;
 No breefmahm Deews! tu isglahbi,
 Ar tehwa - fird' pawehleji
 Man preezas faulei spihdeht.
  6. Lai tawa tehwa - mihliba
Jo prohjam pahr man gahda,
Ka dsihwoju tai taisniba,
Ko tawi wahrdi rahda.
 Tad es, ak Tehws! ne istruhkschohs,
 Kad teefahht nahkfi pastarbs;
 Lai tew tad preezigs flattohs!
 A. L.

Tas zeenigs funks, kas tai schuhplu - singei to smukku meldnu irr isdobmajis, til taggad muhsu 14tu lappu dabjuja redseht, kurrâ winna raksti eedrikketi. Winsch brij - nojahs, ka wiina skrihweris tur weenâ weetinâ aplam missejahs, pirmas bals treschu rakstu - sismi weenu fahpu augstati zeldams, ne fâ wajjaga buht. Tapedz winsch mihligi luhds, lai us nahkschahm leeldeenahm pirma bals

ne fahht ta: bet ta:

Eihds 31. Mei pee Nihges irr atnahkufchi 367 fuggi un aishraufufchi 285.
 „ 23. Mei pee Keepajas irr „ 65 „ „ „ 63.

Brihw drikkieht. No juhmallas - gubbernementu augstas waldischanas pufes:
 Dr. C. E. Napiersky.